

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Державної
архівної служби України

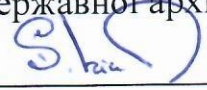
 А. В. Хромов
«28» січня 2020 р.

ЗВІТ

про виконання тематичного плану науково-дослідних робіт,
що виконувались Українським науково-дослідним інститутом
архівної справи та документознавства
за рахунок коштів Державного бюджету
за 2019 рік

ПОГОДЖУЮ

Перший заступник Голови
Державної архівної служби України

 І. М. Кісіль
«27» січня 2020 р.

ЗМІСТ

	Стор.
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
Розділ I ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ, ЩО ВИКОНУЮТЬСЯ УНДІАСД ЗА РАХУНОК КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА 2019 Р.	4
Розділ II ВІДОМОСТІ ПРО ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ, ВИКОНАНИХ У 2019 Р.	9
Розділ III ВІДОМОСТІ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ У 2019 Р. РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ	19
ВИСНОВКИ	23
ДОДАТКИ	24

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ГЦНТІ – Галузевий центр науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства

ДСТУ – національний стандарт України

НАФ – Національний архівний фонд

НДР – науково-дослідна робота

НМК Укрдержархіву – Нормативно-методична комісія Державної архівної служби України

ТЗ – технічне завдання

Укрдержархів – Державна архівна служба України

УкрІНТЕІ – Український інститут науково-технічної експертизи та інформації

УНДІАСД – Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕМАТИЧНОГО ПЛАНУ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ, ЩО ВИКОНУВАЛИСЯ УНДІАСД ЗА РАХУНОК КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ У 2019 Р.

Тематичний план науково-дослідних робіт, що виконувалися УНДІАСД за рахунок коштів Державного бюджету України на 2019 р. (далі – Тематичний план), складений на підставі наказу від 10.12.2018 № 81 «Про організацію виконання наукових робіт у сфері архівної справи та діловодства у 2019 році», схвалений вченою радою УНДІАСД (протокол № 4 від 20.12.2018) та затверджений Головою Укрдержархіву 22 грудня 2018 р.

Тематичним планом у 2019 р. передбачено виконання 8 НДР (додаток 1), що стосуються теоретичних, методологічних проблем архівознавства, історії архівної справи, забезпечення збереженості та державного обліку документів НАФ, користування документами та їхньої публікації, організації наукової інформації, дослідження особливостей організації праці й управління в архівних установах, науково-інформаційного забезпечення діяльності архівних установ.

Відповідно до Тематичного плану 6 НДР (шифри: 1.1.1, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 1.3.1, 1.4.1) завершилися у 2019 році, роботу над 2 НДР (шифр: 1.1.2, 1.4.2) продовжено у 2020 р.

Виконання 6 НДР, відповідно до затверджених технічних завдань (далі – ТЗ), завершено у листопаді – грудні 2019 р., за якими отримано закінчені результати, розглянуті та схвалені вченою радою УНДІАСД (протоколи № 5 від 07.11.2019, № 6 від 06.12.2019).

У рамках виконання НДР «Дотримання авторських прав у діяльності архівних установ в умовах цифровізації» (науковий керівник: к. і. н., с. н. с. Л. Ф. Приходько) та «Дослідження питань нормування праці науково-дослідних робіт у сфері архівної справи» (науковий керівник: к. і. н., с. н. с. О. Я. Гаранін) проведено дослідження, передбачені вимогами ТЗ 2019 р., що відображено у проміжних річних звітах про виконання етапів НДР, які

розглянуті та схвалені на засіданні вченої ради УНДІАСД (протокол № 8 від 27.12.2019).

Результати реалізації тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок державного бюджету щоквартально розглядались на засіданнях вченої ради УНДІАСД (протокол № 1 від 29.03.2019; протокол № 3 від 27.06.2019; протокол № 4 від 27.09.2019). Результати виконання НДР за 2019 р. розглядались на засіданнях вченої ради УНДІАСД 07 листопада 2019 р. (протокол № 5 від 07.11.2019), 06 грудня 2019 р. (протокол № 6 від 06.12.2019), 27 грудня 2019 р. (протокол № 8 від 27.12.2019).

Результати НДР, що виконувались УНДІАСД у 2019 р. (комплекти звітної документації по кожній НДР), були передані комісії з приймання НДР Укрдержархіву, що створена відповідно до наказу Укрдержархіву «Про призначення комісії з приймання науково-дослідних робіт» № 121 від 23.12.2019 р. Вихідні листи УНДІАСД:

«Про приймання НДР «Дослідження теоретичних та практичних засад забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду», завершеної УНДІАСД у 2019 р.» № 319 від 12 грудня 2019 р.;

«Про приймання НДР «Дослідження мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівів з метою проведення моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду», завершеної УНДІАСД у 2019 р.» № 321 від 13 грудня 2019 р.;

«Про приймання НДР «Аналіз та узагальнення емпіричних даних, отриманих під час проведення моніторингу стану збереженості документів, із метою підготовки аналітичного огляду з рекомендаціями щодо покращення їх фізичного стану», завершеної УНДІАСД у 2019 р.» № 321/1 від 13 грудня 2019 р.;

«Про приймання НДР «Вивчення та науковий аналіз технологічних процесів, норм організації праці у державних архівних установах з метою

визначення раціональних прийомів виконання робіт з технологічно регламентованим змістом та обсягами, завершеної УНДІАСД у 2019 р.» № 321/2 від 13 грудня 2019 р.;

«Про приймання НДР «Інформаційний моніторинг та наукове опрацювання літератури з питань архівної справи та документознавства з метою підготовки на їх основі аналітичної, реферативної, оглядової, бібліографічної та іншої інформації у вигляді Бюлетенів Галузевого центру науково-технічної інформації», завершеної УНДІАСД у 2019 р.» № 321/3 від 13 грудня 2019 р.;

«Про приймання НДР «Дослідження теоретичних та практичних засад експертизи цінності документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян», завершеної УНДІАСД у 2019 р.» № 321/4 від 13 грудня 2019 р.

Основні напрями НДР у 2019 р.:

1. Архівознавство

1.1 Загальні методологічні та теоретичні дослідження, історія архівної справи:

– Дослідження теоретичних та практичних засад експертизи цінності документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян (науковий керівник теми: к. і. н., с. н. с. О. М. Загорецька; термін виконання: жовтень 2018–2019 р.);

– Дотримання авторських прав у діяльності архівних установ в умовах цифровізації (науковий керівник теми: к. і. н., с. н. с. Л. Ф. Приходько; термін виконання: 2019–2020 рр.);

1.2 Забезпечення збереженості та державний облік документів НАФ:

– Дослідження мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівів з метою проведення моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду

(науковий керівник теми: к. і. н., с. н. с. О. Я. Гаранін; термін виконання: 2019 р.);

– Аналіз та узагальнення емпіричних даних, отриманих під час проведення моніторингу стану збереженості документів, із метою підготовки аналітичного огляду з рекомендаціями щодо покращення їх фізичного стану (науковий керівник теми: к. і. н. Л. В. Дідух; термін виконання: 2019 р.);

– Дослідження теоретичних та практичних засад забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду (науковий керівник теми: к. і. н. Л. В. Дідух; термін виконання: 2019 р.);

1.3 Користування документами та їхня публікація, організація наукової інформації

– Інформаційний моніторинг та наукове опрацювання літератури з питань архівної справи та документознавства з метою підготовки на їх основі аналітичної, реферативної, оглядової, бібліографічної та іншої інформації у вигляді Бюлетенів Галузевого центру науково-технічної інформації (науковий керівник теми: к. і. н. А. А. Майстренко; термін виконання: 2019 р.);

1.4 Управління, економіка, організація праці в архівних установах

– Вивчення та науковий аналіз технологічних процесів, норм організації праці у державних архівних установах з метою визначення раціональних прийомів виконання робіт з технологічно регламентованим змістом та обсягами (науковий керівник теми: к. і. н. В. Ф. Бойко; термін виконання: 2018–2019 рр.);

– Дослідження питань нормування праці науково-дослідних робіт у сфері архівної справи (науковий керівник теми: к. і. н., с. н. с. О. Я. Гаранін; термін виконання: 2019–2020 рр.).

За напрямом «Архівознавство» у 2019 р. завершено 6 науково-дослідних робіт та виконано перший етап 2-х НДР загальною вартістю 3445,2 тис. грн.

Усі НДР, що виконувались УНДІАСД впродовж 2019 р., пройшли державну реєстрацію в УкрІНТЕІ (додаток 1).

II. ВІДОМОСТІ ПРО ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ, ВИКОНАНИХ У 2019 Р.

I. АРХІВОЗНАВСТВО

1.1.1 Дослідження теоретичних та практичних засад експертизи цінності документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян.

НДР виконувалась з жовтня 2018 р. та впродовж 2019 р. на замовлення Укрдержархіву відповідно до Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок коштів Державного бюджету України, на 2018 рік (зі змінами), Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок коштів Державного бюджету України, на 2019 р., наказу Укрдержархіву від 04.07.2018 № 46 «Про внесення зміни до Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства у 2018 році» та ТЗ на НДР.

Актуальність НДР зумовлена потребою забезпечення збереженості документів, що можуть бути використані для підтвердження законних прав та інтересів громадян, зокрема встановленням науково-обґрунтованих строків зберігання соціально значущих документів.

Мета роботи: визначення принципів і критеріїв якісної експертизи цінності документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян.

Об'єкт дослідження – документи, пов'язані з соціальним захистом громадян.

Методи дослідження: наукового аналізу і синтезу, моделювання, структурно-функціонального аналізу, узагальнення.

У результаті виконання НДР підготовлено Методичні рекомендації з проведення експертизи цінності та відбору на архівне зберігання документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян з метою вирішення актуальної проблеми оптимізації відбору на архівне зберігання документів, що утворюються у результаті управлінської діяльності юридичних осіб усіх

форм власності й можуть бути використані для підтвердження законних прав та інтересів громадян, задля забезпечення їх збереженості.

У ході виконання НДР проаналізовано нормативно-правову та методичну базу, що регламентує проведення експертизи цінності документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян, визначення строків їх зберігання та порядок відбору для передання до відповідних архівних установ; встановлено склад видів документів, що можуть бути використані для підтвердження законних прав та інтересів громадян; розроблено методику проведення експертизи цінності соціально значущих документів; встановлено порядок відбору цих видів документів на зберігання до відповідних архівних установ у разі ліквідації юридичних осіб; визначено принципи і критерії встановлення оптимальних строків зберігання документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян; переглянуто чинний перелік видів документів, пов'язаних із забезпеченням соціального захисту громадян, що мають надходити до архівних установ у разі ліквідації юридичних осіб, та надано пропозиції до внесення у нього змін та доповнень.

Результати завершеної НДР, а саме: проекти остаточного звіту про НДР «Дослідження теоретичних та практичних засад експертизи цінності документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян» та Методичних рекомендацій з проведення експертизи цінності та відбору на архівне зберігання документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян були обговорені та схвалені на засіданні вченої ради УНДІАСД (протокол № 5 від 07.11.2019). Методичні рекомендації були розглянуті та схвалені також на засіданні НМК Укрдержархіву (протокол № 9 від 29.11.2019).

1.2.1 Дослідження мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівів з метою проведення моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду.

НДР виконувалась впродовж 2019 р. на замовлення Укрдержархіву відповідно до Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок коштів державного бюджету України, на 2019 р. та технічного завдання на НДР.

Об'єкт дослідження: мікробіологічний та ентомологічний стан архівних документів та архівосховищ державних архівів.

Мета роботи: формування сучасної системи біозахисту та профілактики біоуразень архівосховищ та документів державних архівів, створення системи моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду.

Методи дослідження: загальні мікробіологічні та ентомологічні методи, методи мікроскопії, аналіз та синтез.

НДР продовжує щорічний комплексний моніторинг стану збереженості документів НАФ у державних архівах України, започаткований у 2014 р.

У ході виконання роботи було продовжено проведення дослідження сучасного мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів наступних державних архівів: Державного архіву Вінницької області, Державного архіву Дніпропетровської області, Державного архіву Запорізької області, Державного архіву Київської області, Державного архіву Чернігівської області, Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України, Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України, Центрального державного кінофотофоноархіву імені Г. С. Пшеничного та Державної наукової архівної бібліотеки.

Отримані результати були оформлені у вигляді відповідних актів із рекомендаціями щодо покращення мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та архівних документів.

За результатами дослідження складено остаточний звіт про виконання НДР «Дослідження мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівів з метою проведення моніторингу стану збереженості документів Національного архівного

фонду», що був обговорений та схвалений на засіданні вченої ради УНДІАСД (протокол № 6 від 06.12.2019).

Проведена НДР має важливе методологічне та практичне значення для забезпечення належних умов зберігання архівних документів у державних архівах України.

Обстеженим архівним установам надано практичні рекомендації, що дозволить значно зменшити шкідливий вплив деструктивних біологічних факторів на стан збереженості архівних документів. На жаль, відсутність належного фінансування не дозволяє більшості архівних установ у повній мірі забезпечувати відповідні умови зберігання архівних документів шляхом заміни/встановлення вентиляційних систем, регульованих опалювальних систем, застосування сучасних приладів кліматичного контролю, обробки та ремонту уражених плісневими грибами приміщень тощо.

1.2.2 Аналіз та узагальнення емпіричних даних, отриманих під час проведення моніторингу стану збереженості документів, із метою підготовки аналітичного огляду з рекомендаціями щодо покращення їх фізичного стану.

НДР виконувалась впродовж 2019 р. на замовлення Укрдержархіву відповідно до Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок коштів державного бюджету України, на 2019 р. та ТЗ на НДР.

Об'єкт дослідження – моніторинг сучасного стану збереженості документів Національного архівного фонду.

Мета роботи – формування сучасної системи біозахисту та профілактики біоуражень архівосховищ та документів державних архівних установ.

Методи дослідження – аналізу і синтезу, статистичний, порівняльний, узагальнення, систематизації, опитування.

Під час виконання НДР було проаналізовано акти мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівних установ як основних результатів їх моніторингу, що проводився УНДІАСД упродовж 2015–2018 рр. Наявні в них емпіричні дані було проаналізовано, систематизовано та структуровано в аналітичний огляд, який демонструє сучасний стан мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ і документів НАФ вітчизняних державних архівних установ, визначає чинники, що впливають на стан збереженості документів, та містить рекомендації з покращення їх фізичного стану. Здійснено контрольне обстеження архівосховищ та документів окремих державних архівних установ для порівняння отриманих раніше та наявних зараз даних щодо збереженості документів НАФ. Проведено опитування працівників державних архівів, узагальнено пропозиції щодо удосконалення процесу знешкодження біодеструкторів та профілактики біоуражень при збереженні архівних документів.

Підготовлені аналітичний огляд емпіричних даних, отриманих за результатами моніторингу збереженості документів Національного архівного фонду у 2015 – 2018 рр. з рекомендаціями щодо покращення фізичного стану документів та остаточний звіт про НДР «Аналіз та узагальнення емпіричних даних, отриманих під час проведення моніторингу стану збереженості документів, із метою підготовки аналітичного огляду з рекомендаціями щодо покращення їх фізичного стану» були обговорені та схвалені на засіданні вченої ради УНДІАСД (протокол № 6 від 06.12.2019).

1.2.3 Дослідження теоретичних та практичних засад забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду.

НДР виконувалась впродовж 2019 р. на замовлення Укрдержархіву відповідно до Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок коштів державного бюджету України, на 2019 р. та ТЗ на НДР.

Об'єкт дослідження – електронні документи, які належать до Національного архівного фонду.

Мета роботи – визначення теоретичних та практичних засад забезпечення збереженості електронних документів НАФ.

Методи дослідження – аналізу та синтезу, індукції та дедукції, аналогії, порівняння та узагальнення, прогнозування.

Під час дослідження здійснено аналіз вітчизняного та закордонного досвіду зберігання електронних документів. З'ясовано основні стратегії та способи забезпечення збереженості електронних документів, а також технології забезпечення їх цілісності.

У результаті виконання НДР розроблено методичні рекомендації «Забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду» для визначення оптимального та уніфікованого підходу архівних установ до зберігання електронних документів НАФ з урахуванням закордонної практики та вітчизняних реалій у цій галузі. Документ вміщує опис процедури приймання-передавання електронних документів НАФ на постійне зберігання до архівів, а також основні засади та рекомендації щодо організації зберігання електронних документів НАФ.

Методичні рекомендації «Забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду» та остаточний звіт про НДР «Дослідження теоретичних та практичних засад забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду» були обговорені та схвалені на засіданні вченої ради УНДІАСД (протокол № 5 від 07.11.2019). Методичні рекомендації також були схвалені на засіданні НМК Укрдержархіву (протокол № 9 від 29.11.2019).

1.3.1 Інформаційний моніторинг та наукове опрацювання літератури з питань архівної справи та документознавства з метою підготовки на їх основі аналітичної, реферативної, оглядової,

бібліографічної та іншої інформації у вигляді Бюлетенів Галузевого центру науково-технічної інформації.

НДР виконувалась впродовж 2019 р. на замовлення Укрдержархіву відповідно до Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок коштів державного бюджету України, на 2019 р. та ТЗ на НДР.

Об'єкт дослідження – вітчизняні та зарубіжні інформаційні ресурси з архівної справи та документознавства.

Мета роботи – аналіз сучасного стану розвитку архівної справи та документознавства на основі інформаційного моніторингу задля підготовки актуальної науково-обґрунтованої інформації, спрямованої на забезпечення інформаційних потреб працівників архівних установ та основних напрямів їх діяльності.

Методи дослідження – загальнонаукові методи дослідження: класифікаційний; аналізу та синтезу; інформаційний; структурно-системний; статистично-аналітичний та ін.

У результаті виконання НДР підготовлено остаточний звіт про НДР та два випуски Бюлетеня ГЦНТІ (один випуск на півріччя): № 1 (31); № 2 (32), що містять аналітичну, реферативну, оглядову, бібліографічну інформацію щодо розвитку архівної справи та документознавства, зокрема щодо основних напрямів та результатів наукових досліджень УНДІАСД за 25 років та зарубіжного досвіду керування електронними документами та їх архівного зберігання. Вони були обговорені та схвалені на засіданні вченої ради УНДІАСД (протокол № 3 від 27.06.2019, протокол № 6 від 06.12.2019).

Перший розділ Бюлетеня ГЦНТІ (№ 1 (31), 2019) присвячений основним напрямам та результатам наукових досліджень УНДІАСД за 25 років. В огляді, зокрема, визначено основні етапи становлення та розвитку УНДІАСД (1994–2019), основні напрями наукової роботи УНДІАСД; особливості підготовки наукових кадрів для архівної галузі України (робота аспірантури УНДІАСД, спеціалізованої вченої ради), а також надана загальна

характеристика наукових конференцій, круглих столів, підготовлених та проведених за участі УНДІАСД. Другий розділ включає бібліографічну інформацію, що стосується узагальнення результатів наукової роботи УНДІАСД за 1994–2018 рр. Подано відомості про видання УНДІАСД, публікації співробітників інституту, публікації про діяльність УНДІАСД.

У першій частині Бюлетеня ГЦНТІ (№ 1 (32), 2019) представлено огляд зарубіжного досвіду керування електронними документами та їх архівного зберігання. В огляді, зокрема, виявлено і проаналізовано нормативні та методичні документи з питань керування електронними документами та їх архівного зберігання в зарубіжних країнах; з'ясовано основні технологічні процеси архівного зберігання електронних документів (передавання електронних документів від їх утворювачів до державних архівів; опрацювання в державному архіві; забезпечення довготривалого зберігання та використання електронних документів); встановлено особливості організації електронних архівів в зарубіжних країнах. У другій частині представлено матеріали до бібліографії з проблем архівознавства та архівної справи в Україні за 2018 рік. До бібліографії включено документальний масив публікацій що вийшли в Україні та за її межами, систематизований за тематичними розділами. Також подано бібліографічні описи публікацій за 2014–2017 роки, які не увійшли до «Матеріалів до бібліографії», опублікованих у попередніх випусках «Бюлетеня ГЦНТІ».

Результати дослідження сприятимуть ефективному інформаційному забезпеченню основних напрямів діяльності архівних установ України, проведення ними науково-методичної роботи, наукових досліджень в галузі архівознавства та документознавства, впровадження їх результатів в практичну діяльність, виконання державних програм у сфері архівної справи та документознавства.

1.4.1 Вивчення та науковий аналіз технологічних процесів, норм організації праці у державних архівних установах з метою визначення

раціональних прийомів виконання робіт з технологічно регламентованим змістом та обсягами.

НДР виконувалась впродовж 2018 – 2019 рр. на замовлення Укрдержархіву відповідно до Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок коштів Державного бюджету України, на 2018 рік (зі змінами), Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок коштів Державного бюджету України, на 2019 р. та ТЗ на НДР.

Об'єкт дослідження – норми часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах, із технологічно регламентованим змістом та обсягами.

Мета роботи – на основі проведення наукового аналізу технологічних процесів і норм організації праці встановити раціональні прийоми виконання робіт в архівних установах із технологічно регламентованим змістом та обсягами.

Методи дослідження – анкетування, порівняльний аналіз, науковий аналіз і синтез, моделювання, структурно-функціональний аналіз, узагальнення.

У результаті виконання НДР на основі виконаних досліджень розроблено Типові норми часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах.

Результати проведеного дослідження будуть використовуватися у практичній діяльності архівних установ під час виконання ними основних видів робіт, а також планування і звітування з основних та допоміжних напрямів роботи. Роль нормативів праці значно підвищується під час планування організації праці, формування коштів на її оплату. Вони стануть основою для формулювання завдань, оплати праці за кінцевими результатами, а також підвищать зацікавленість та відповідальність працівників за кількість і якість, кінцеві результати роботи.

Проект «Нормативів часу і виробітку на основні види робіт, що

виконуються в державних архівних установах» був обговорений на робочій нараді за участі керівників та відповідальних працівників державних архівних установ 5 листопада 2019 р. Було узгоджено питання уніфікації окремих одиниць виміру, норм часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах.

Результати закінченої НДР, а саме: Типові норми часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах та остаточний звіт про НДР «Вивчення та науковий аналіз технологічних процесів, норм організації праці у державних архівних установах з метою визначення раціональних прийомів виконання робіт з технологічно регламентованим змістом та обсягами» були розглянуті та схвалені на засіданні вченої ради УНДІАСД (протокол № 5 від 07.11.2019). Типові норми часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах також були схвалені на засіданні НМК Укрдержархіву (протокол № 9 від 29.11.2019).

III. ВІДОМОСТІ ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ У 2019 Р. РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ

Впровадження результатів НДР, завершених УНДІАСД, здійснювалося:

наказами Міністерства юстиції України

– НДР «Дослідження правових підстав та визначення науково обґрунтованих критеріїв зупинення діяльності архівних установ, що не забезпечують збереженість документів Національного архівного фонду»:

Порядок зупинення діяльності архівних установ, що не забезпечують збереженість документів Національного архівного фонду: [затв. Наказом Міністерства юстиції України від 19 груд. 2019 р. № 4076/5]. – [Київ, 2017]. – [4] с. Режим доступу: https://archives.gov.ua/Law-base/Minjust/2019_4076_5.pdf. – Назва з екрана;

наказами Укрдержархіву

– НДР «Дослідження основних технологічних процесів створення цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду та розроблення методичних засад обліку, зберігання та доступу до цифрових копій»:

Цифровий фонд користування документами Національного архівного фонду: створення, зберігання, облік та доступ до нього: методичні рекомендації: [затв. Наказом Держ. арх. служби України від 16 квіт. 2019 р. № 36]. – [Київ, 2018]. – [131] с. Режим доступу: https://archives.gov.ua/Law-base/SCAU/2019_36.pdf. – Назва з екрана.

Отримано Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір за № 90921 від 22.07.2019;

– НДР «Наукове обґрунтування та розроблення технологій комплектування архівних установ документами в електронній формі»:

Технології комплектування архівних установ документами в електронній формі: методичні рекомендації: [затв. Наказом Держ. арх. служби України від 22 квіт. 2019 р. № 38]. – [Київ, 2017]. – [38] с. Режим доступу: https://archives.gov.ua/Law-base/SCAU/2019_38.pdf. – Назва з екрана.

Отримано Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір за № 90920 від 22.07.2019;

– НДР «Дослідження основних технологічних процесів документування управлінської інформації юридичними особами приватного права та розроблення методики підготовки ними локальних нормативних актів з питань діловодства»:

Методичні рекомендації з розроблення інструкції з діловодства юридичних осіб приватного права [затв. Наказом Держ. арх. служби України від 22 квіт. 2019 р. № 39]. – [Київ, 2017]. – [81] с. Режим доступу: https://archives.gov.ua/Law-base/SCAU/2019_39.pdf. – Назва з екрана;

– НДР «Розроблення теоретичних та методичних засад функціонування архівних установ, заснованих фізичними та/або юридичними особами приватного права»:

Організація роботи архівних установ, заснованих фізичними та/або юридичними особами приватного права: методичні рекомендації: [затв. Наказом Держ. арх. служби України від 22 квіт. 2019 р. № 40]. – [Київ, 2017]. – [53] с. Режим доступу: https://archives.gov.ua/Law-base/SCAU/2019_40.pdf. – Назва з екрана;

опублікуванням результатів на офіційному веб-сайті УНДІАСД

– НДР “Вивчення та наукове обґрунтування напрямів розвитку архівної справи на середньострокову перспективу”:

Стратегічна програма розвитку архівної справи України на середньострокову перспективу (2019–2023 рр.) / Держ. арх. служба України, УНДІАСД ; Л. Ф. Приходько, В. В. Бездрабко, М. В. Бандура, С. Л. Зворський. – Київ, 2018. – 52 с. – Режим доступу: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/strateg_prog_rozv_arch_spav.pdf. – Назва з екрана.

Отримано Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір за № 90918 від 22.07.2019;

– НДР «Інформаційний моніторинг та наукове опрацювання літератури з питань архівної справи та документознавства з метою підготовки на їх основі аналітичної, реферативної, оглядової, бібліографічної та іншої інформації у вигляді Бюлетенів Галузевого центру науково-технічної інформації»:

Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства [Електронний ресурс]. Вип. 1 (29) / Держ. арх. служба України, УНДІАСД, Галуз. центр наук.-техн. інформації з арх. справи та документознавства ; уклад.: А. А. Майстренко, Р. В. Романовський, Л. В. Шнуровська. – Київ, 2018. – 164 с. – Режим доступу: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/bulletin/GSNTI_29.pdf. – Назва з екрана;

Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства [Електронний ресурс]. Вип. 2 (30) / Держ. арх. служба України, УНДІАСД, Галуз. центр наук.-техн. інформації з арх. справи та документознавства ; уклад.: А. А. Майстренко, Р. В. Романовський, А. І. Титаренко. – Київ, 2018. – 152 с. – Режим доступу: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/bulletin/GSNTI_30.pdf. – Назва з екрана;

– НДР «Дослідження мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівів з метою проведення

моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду»:

Звіт про виконання НДР «Дослідження мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівів з метою проведення моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду» з актами обстежень державних архівних установ та рекомендаціями щодо проведення заходів, спрямованих на знешкодження біодеструкторів та профілактику біоуражень архівосховищ і документів державних архівів / Укрдержархів, УНДІАСД; авт.: О. Я. Гаранін, В. О. Кітам, О. М. Гладиренко. – К., 2018. – 114 с. Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/Zvit-ndr-2018.pdf>. – Назва з екрана.

Отримано Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір за № 90919 від 22.07.2019.

підготовкою та публікацією наукових статей, а також оприлюдненням отриманих результатів на наукових конференціях (додаток 2).

ВИСНОВКИ

Впродовж 2019 р. УНДІАСД було завершено виконання шести НДР та виконано перший етап двох НДР. Усі дослідження проводилися у відповідності до Тематичного плану науково-дослідних робіт, що виконуються УНДІАСД за рахунок коштів державного бюджету України, на 2019 р. та технічних завдань на виконання НДР.

Реалізація результатів виконаних науково-дослідних робіт у 2019 році забезпечить:

- оптимальний та уніфікований підхід архівних установ до зберігання електронних документів Національного архівного фонду;

- оптимізацію відбору на архівне зберігання документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян, що утворюються у результаті управлінської діяльності юридичних осіб усіх форм власності та фізичних осіб – підприємців й можуть бути використані для підтвердження законних прав та інтересів громадян, задля забезпечення їх збереженості;

- встановлення раціональних прийомів виконання робіт в архівних установах із технологічно регламентованим змістом та обсягами;

- моніторинг стану архівосховищ та фізичної збереженості документів у вітчизняних архівних установах з метою формування сучасної системи біозахисту та профілактики біоуражень документів Національного архівного фонду;

- ефективне інформаційне забезпечення основних напрямів діяльності архівних установ України, проведення ними науково-методичної роботи, наукових досліджень в галузі архівознавства та документознавства, впровадження їх результатів в практичну діяльність, виконання державних програм у сфері архівної справи та документознавства.

Директор УНДІАСД

О. Я. Гаранін

«___» _____ 2020 р.

**НОМЕРИ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ НДР,
ЩО ВИКОНУВАЛИСЬ УНДІАСД У 2019 Р.**

Шифр	Назва	Реєстраційний номер
1.1.1	Дослідження теоретичних та практичних засад експертизи цінності документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян	0118U005282
1.1.2	Дотримання авторських прав у діяльності архівних установ в умовах цифровізації	0119U002118
1.2.1	Дослідження мікробіологічного та ентомологічного стану архівосховищ та документів державних архівів з метою проведення моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду	0119U002119
1.2.2	Аналіз та узагальнення емпіричних даних, отриманих під час проведення моніторингу стану збереженості документів, із метою підготовки аналітичного огляду з рекомендаціями щодо покращення їх фізичного стану	0119U002122

1.2.3	Дослідження теоретичних та практичних засад забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду	0119U002121
1.3.1	Інформаційний моніторинг та наукове опрацювання літератури з питань архівної справи та документознавства з метою підготовки на їх основі аналітичної, реферативної, оглядової, бібліографічної та іншої інформації у вигляді Бюлетенів Галузевого центру науково-технічної інформації	0119U002120
1.4.1	Вивчення та науковий аналіз технологічних процесів, норм організації праці у державних архівних установах з метою визначення раціональних прийомів виконання робіт з технологічно регламентованим змістом та обсягами	0118U003221
1.4.2	Дослідження питань нормування праці науково-дослідних робіт у сфері архівної справи	0119U000358

**Публікації 2019 р. за результатами НДР у виданнях, що входять до
Переліку наукових фахових видань:**

1. *Бандура М. В.* Микола Григорович Щербак – талановитий вчений, Людина і Вчитель (до 70-річчя від дня народження) / М. В. Бандура // *Архіви України.* – 2019. – № 4. – С. 255–257.
2. *Бездрабко В. В.* Архів, архівіст, архівна культура: ідея, метафора, постання майбутнього образу / В. В. Бездрабко // *Архіви України.* – 2019. – № 2. – С. 42–66.
3. *Бездрабко В. В.* Як розповідати дітям про архіви і документи / В. В. Бездрабко // *Архіви України.* – 2019. – № 1. – С. 72–86.
4. *Бездрабко В. В.* Теоретичні засади експертизи цінності документів: традиції та сучасні тренди (із зарубіжного досвіду) / В. В. Бездрабко // *Архіви України.* – 2019. – № 4. – С. 7–41.
5. *Бездрабко В. В.* Ноокомунікологія Галини Швецової-Водки / В. В. Бездрабко // *Вісник Книжкової палати.* – 2019. – № 5. – С. 46–51.
6. *Бездрабко В. В.* Ганс Гайнріх Боомс і теорія експертизи цінності документів / В. В. Бездрабко // *Сумський історико-архівний журнал.* – 2019. – Т. XXXII. – С. 5–12.
7. *Бездрабко В. В.* Літературна спадщина Миколи Гоголя як джерело дослідження історії бюрократії / В. В. Бездрабко // *Вісник НАКККіМ.* – 2019. – Т. 2. – С. 43–48.
8. *Бездрабко В. В.* До концепції нової редакції термінологічного стандарту з діловодства та архівної справи / В. В. Бездрабко //

Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 1. – С. 63–72.

9. *Бездрабко В. В.* Документ і архів у літературній спадщині Дж. Орвелла // Сумський історико-архівний журнал. – 2019. – Т. XXXIII. – С. 5–13.

10. *Bezdrabko V.* Bureaucrat's Portrait in «The St. Peterburg Tales» by Mykola Hohol / V. Bezdrabko // Східноєвропейський історичний вісник. – 2019. – Спец. вип. : матеріали наук. конф. [«Роль особистості в процесах українського національно-культурного та державного відродження (XIX–XX ст.)», Дрогобич, 5 листоп. 2019 р.]. – С. 8–30.

11. *Варенко В.* Дотримання законів формальної логіки під час аналізу інформації / В. Варенко, З. Свердлик // Вісник Книжкової палати. – 2019. № 2. – С. 37–40.

12. *Варенко В. М.* Нестандартні методи збору інформації в аналітиці / В. М. Варенко, З. М. Свердлик // Соціум. Документ. Комунікація : зб. наук. праць. Серія: Іст. науки. – 2019. – Вип. 7. – С. 11–25.

13. *Гула О. Г.* Спогади члена ЦК Бунду Павла Розенталя про білостоцький період діяльності організації (1900–1902 роки) / О. Г. Гула, В. Д. Гула // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 170–179.

14. *Дідух Л.* Дослідження особливостей організації праці й управління в архівних установах України: теоретичні засади та практичне втілення / Людмила Дідух, Оксана Гула // Соціум. Документ. Комунікація : зб. наук. праць. Серія: Іст. науки. – 2019. – Вип. 7. – С. 47–67.

15. *Дідух Л. В.* Досвід українських архівів у створенні цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду / Л. В. Дідух, Н. В. Залеток // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 87–101.

16. *Зворський С. Л.* Що комуністична влада намагалася приховати від народу? (із практики засекречування архівних документів за доби тоталітаризму) / С. Л. Зворський // Архіви України. – 2019. – № 3. – С. 7–17.

17. *Зворський С.* Спільні точки співпраці архівів і бібліотек на сучасному етапі / Сергій Зворський // Соціум. Документ. Комунікація : зб. наук. праць. Серія: Іст. Науки. – 2019. – Вип. 7. – С. 82–97.

18. *Приходько Л. Ф.* Збереження цифрової культурної спадщини – імператив ХХІ століття (за документами ЮНЕСКО і Європейського Союзу) / Л. Ф. Приходько // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 67–92.

19. *Романовський Р. В.* Оцифрування архівних документів: досвід державних архівів Польщі / Р. В. Романовський // Архіви України. – 2019. – № 3. – С. 113–127.

20. *Свердлик З. М.* Організація діяльності банківських установ: документно-інформаційний аспект / З. М. Свердлик, Л. В. Пізнюк // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 1. – С. 82–88.

Статті у виданнях, що включені до наукометричних баз даних

1. *Бездрабко В.* Інформація, комунікація і управління знаннями у глобалізованому світі / В. Бездрабко, Т. Новальська // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – 2019. – Вип. 3. – С. 110–115.

2. *Бездрабко В. В.* Ганс Гайнріх Боомс і теорія експертизи цінності документів / В. В. Бездрабко // Сумський історико-архівний журнал. – 2019. – Т. XXXII. – С. 5–12.

3. *Бездрабко В. В.* До концепції нової редакції термінологічного стандарту з діловодства та архівної справи / В. В. Бездрабко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 1. – С. 63–72.

4. *Бездрабко В. В.* Документ і архів у літературній спадщині Дж. Орвелла // Сумський історико-архівний журнал. – 2019. – Т. XXXIII. – С. 5–13.

5. *Бездрабко В. В.* Літературна спадщина Миколи Гоголя як джерело дослідження історії бюрократії / В. В. Бездрабко // Вісник НАКККіМ. – 2019. – Т. 2. – С. 43–48. Збірник зареєстровано в міжнародній науково-метричній системі Thomson Reuters Web of Science.

6. *Bezdrabko V.* Bureaucrat's Portrait in «The St. Peterburg Tales» by Mykola Hohol / V. Bezdrabko // Східноєвропейський історичний вісник. – 2019. – Спец. вип. : матеріали наук. конф. [«Роль особистості в процесах українського національно-культурного та державного відродження (XIX–XX ст.)», Дрогобич, 5 листоп. 2019 р.]. – С. 8–30. Збірник включено до міжнар. бази даних Web of Science.

7. *Свердлик З. М.* Організація діяльності банківських установ: документно-інформаційний аспект / З. М. Свердлик, Л. В. Пізнюк // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 1. – С. 82–88.

Довідкові видання

1. Зведений каталог метричних книг, що зберігаються в державних архівах України [Електронний ресурс]: міжархів. довідн. Т. 10, кн. 1 : Метричні книги у фондах Державного архіву Чернігівської області: полки (1700–1781), намісництва (1782–1796), Нова Сербія (1763) / Держ. арх. служба України, УНДІАСД; упоряд.: М. Горбатюк, С. Зворський, А. Титаренко. – Київ, 2019. – 741 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/metric-books/mbv10-b1.pdf>. – Назва з екрана.

Тези доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних заходах, що відбулися в Україні

1. *Бандура М. В.* Значення української архівної періодики для архівної галузі України / М. В. Бандура // Дні науки – 2019: історія : матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених. – Київ, 2019. – С. 34–35.

2. *Бездрабко В.* Архівна освіта в Китаї [Електронний ресурс] / В. Бездрабко // Information, Communication, Society 2019 = Інформація, комунікація, суспільство 2019 : матеріали 8-ї міжнар. наук. конф. ІКС-2019 (16–18 трав. 2019, Чинадієво). – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. – С. 109–110. – Режим доступу: http://ics.skid-lp.info/ics_2019.pdf. – Назва з екрана.

3. *Бездрабко В.* Ганс Боомс і його внесок у розвиток архівної справи / В. Бездрабко // Інформація та соціум : матеріали IV Міжнар. наук. конф. – Вінниця, 2019. С. 5–12.

4. *Бездрабко В.* Фрагментація документознавства як науки / В. Бездрабко // Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : матеріали II Міжнар. наук. конф., м. Київ, 16–18 трав. 2019 р. – Київ, 2019. – С. 82–83.

5. *Бездрабко В. В.* Коли та як знайомити дітей з архівом / В. В. Бездрабко // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4) : [матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Архівістика: теорія, методика, практика», м. Кам'янець-Подільський, 11–12 квіт. 2019 р.]. – С. 33–39.

6. *Бойко В. Ф.* Історіографічна та джерельна база архівної термінології в Україні / В. Ф. Бойко, З. М. Свердлик // Дні науки – 2019: історія : матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених. – Київ, 2019. – С. 35–38.

7. *Бойко В. Ф.* Стандартизація термінології з архівної справи й діловодства: практичний досвід реалізації / В. Ф. Бойко, З. М. Свердлик // Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі :

матеріали II Міжнар. наук. конф., м. Київ, 16–18 трав. 2019 р. – Київ, 2019. – С. 83–84.

8. *Гаранін О. Я.* Використання терміну «архівна інформація»: запрошення до дискусії / О. Я. Гаранін // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4) : [матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Архівістика: теорія, методика, практика», м. Кам'янець-Подільський, 11–12 квіт. 2019 р.]. – С. 64–66.

9. *Дідух Л.* Основні документальні джерела дослідження організації праці й управління в архівних установах України / Л. Дідух, О. Гула // Шевченківська весна – 2019 : матеріали XVII Міжнар. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (Секція «Історія») 15 берез. 2019 р. – Київ, 2019. – С. 33–35.

10. *Дідух Л.* Проблеми забезпечення умов зберігання документів у державних архівах України (За результатами щорічного моніторингу стану збереженості документів Національного архівного фонду впродовж 2015–2018 рр.) / Л. Дідух, О. Гула // Збереження та захист творів мистецтва і документів на паперовій основі : матеріали доповідей Другої міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 26–27 верес. 2019 р.) / ЛННБ України ім. В. Стефаніка, УАД ; відп. за випуск: Л. Дзендзелюк, Л. Льода. – Львів : УАД, 2019. – С. 7–20.

11. *Дідух Л.* Цифровий фонд користування документами Національного архівного фонду України: проблеми та перспективи / Л. Дідух, Н. Залеток // Дні науки – 2019 : історія: матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених. – Київ, 2019. – С. 38–40.

12. *Зворський С. Л.* УНДІАСД – 25 років: історія, здобутки, проблеми, перспективи провідної установи України в галузі архівознавства та документознавства через призму ювілейної дати / С. Л. Зворський, А. А. Титаренко // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4) : [матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Архівістика:

теорія, методика, практика», м. Кам'янець-Подільський, 11–12 квіт. 2019 р.]. – С. 108–113.

13. *Свердлик З. М.* Нормативно-правові акти і нормативні документи з питань регулювання інтелектуальної власності на об'єкти патентного права [Електронний ресурс] / З. М. Свердлик // Документно-інформаційні комунікації в Україні та світі: тенденції, інституції, контенти : матеріали V Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції (Львів, 2–3 груд. 2019 р.) / Укр. акад. друкарства, кафедра інформаційної, бібліотечної та книжкової справи. – Львів, 2019. – С. 76–80. – Режим доступу: <http://kudid.uad.lviv.ua/wp-content/uploads/2020/01/ZBIRNYK-UAD-2019-3.pdf>. – Назва з екрана.

14. *Стаднік А. О.* Корпоративна культура як фактор підвищення ефективної діяльності архівної установи: спроба аналізу / А. О. Стаднік // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4) : [матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Архівістика: теорія, методика, практика», м. Кам'янець-Подільський, 11–12 квіт. 2019 р.]. – С. 217–220.